

N:o 32.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap; gifven Stockholms slott den 22 januari 1898.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

F ö r s l a g

till

Lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Med upphäfvande af nådiga brefven den 26 oktober 1791 och den 12 december 1798 angående styrkande af hinderlöshet till äktenskap förordnas såsom tillägg till 15 kap. 19 § kyrkolagen:

Svensk man eller qvinna, som vill ingå äktenskap, men icke kan på det i 15 kap. 19 § kyrkolagen föreskrifna sätt styrka sin hinderlöshet, ege genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarne, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn, sin ålder och sin födelseort samt om de orter, der han eller hon vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlings prest och inom hvilken tid äktenskapshinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra, der sökanden icke vistats utom Sverige, Norge, Danmark och Finland, minst tre månader och i annat fall minst sex månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Har icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos presten anmälts eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

I hvilka fall hvad nu om svensk undersåte är stadgadt skall ega tillämpning i fråga om utländsk man eller qvinna, derom förordnar Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1900; dock att i fråga om verkan af kungörelse, som före nämnda dag blifvit i allmänna tidningarne införd, hittills gällande föreskrifter skola lända till efterrättelse.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 5 november 1897

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greve WACHTMEISTER.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Riksdagens underdåniga skrifvelse den 5 sistlidne maj månad, deri Riksdagen, med anledning af enskilde motionärers framställningar, anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, i hvad mån nu gällande bestämmelser angående styrkande af hinderlöshet för ingående af äktenskap kunde i vissa, af Riksdagen angifna hänseenden förenklas, samt derefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill den verkställda utredningen kunde gifva anledning;

öfver hvilken skrifvelse samtliga domkapitel äfvensom hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium afgifvit infortrade underdåniga yttranden.

Efter att hafva redogjort för innehållet af omförmälda skrifvelse och yttranden anförde föredragande departementschefen:

»I Riksdagens skrifvelse har ifrågasatts, dels att den i 15 kap. 19 § kyrkolagen förekommande bestämmelse om rätt att genom vittnesbörd af trovärdige män styrka hinderlöshet till äktenskap måtte såsom olämplig upphävas, dels att de tider, hvarinom i särskilda fall, sedan tilltänkt äktenskap blifvit jemlikt nådigt bref den 26 oktober 1791 kungjordt, jäf emot äktenskapet bör anmälas, måtte väsentligen förkortas.

Den förra delen af framställningen finner jag, i likhet med flera af de i ärendet hörda myndigheter, icke böra till någon vidare åtgärd föranleda. Genom upphäfvande af ifrågavarande bestämmelse skulle personer, hvilka ej kunna erhålla vanligt hinderlöshetsbevis, för framtiden beröfvas den utväg, som nu står dem till buds, att utan längre tidsutdrägt ingå äktenskap, hvilken förändring, såsom i vissa af de afgifna yttrandena framhållits, antagligen skulle ej sällan föranleda olaga sammanflyttning eller andra för sedlighet och allmän ordning menliga följder. Visserligen har det anmärkts, att hinderlöshetsintyg af enskilda personer icke alltid kan anses tillförlitligt och stundom meddelas utan att undertecknarne ega någon verklig kännedom om de förhållanden, som i intyget afses. Emellertid kan fullständig visshet om hinderlösheten tydligen ej heller vinnas genom det uppbuds-förfarande, som, efter det nuvarande bestämmelse om intyg blifvit upphäfd, ensamt skulle tillämpas. Missbruk af rättigheten att medelst intyg styrka hinderlösheten synes också kunna i afsevärd mån hämmas genom en noggrann pröfning af utfärdarnes trovärdighet. Att det för närvarande åtminstone i allmänhet faktiskt icke är alltför lätt att anskaffa sådant intyg, som af presterskapet godkännes, lär framgå redan deraf, att uppbuds-förfarandet ganska ofta anlitas.

Ett förkortande af de med hänsyn till nutidens snabbare och lifvigare samfärdsel onödigt långa tiderna för anmälan af jäf emot ett tilltänkt äktenskap, som i allmänna tidningarna kungjorts, torde deremot vara lämpligt och ändamålsenligt. Riksdagens hemställen om sådant förkortande har också blifvit af samtliga i ärendet hörda myndigheter tillstyrkt eller lemnad utan anmärkning. Hvad särskildt angår den af Riksdagen förordade regeln, att svenska undersåtar, som icke vistats utom Skandinavien, skola i afseende på tiden för anmälan af jäf emot deras tilltänkta äktenskap vara likställda med sådana, som allenast från Sverige bort vara attesterade, synes, med anledning af hvad domkapitlet i Hernösand hemställt, förmånen af den kortare uppbudstiden böra medgifvas jemväl svenska undersåtar, som vistats i Finland.

Å andra sidan torde, till förebyggande af de vådor, som upp-

budstidens förkortande möjligen skulle kunna medföra, vara önskligt, att bestämmelserna om tillkännagifvandets innehåll och sättet för dess kungörande förtydligas och i någon mån skärpas.

Enligt nådigt bref den 12 december 1798 kan utländsk man eller qvinna, som minst två år vistats här i riket, på samma sätt som svensk undersåte styrka sin hinderslöshet genom uppbud. Vissa af de i ärendet hörda myndigheter hafva yttrat den mening, att jemväl den sålunda stadgade tiden af två år borde förkortas. Då emellertid i förevarande hänseende förhållandena kunna vara olika beträffande särskilda staters undersåtar, synes lämpligast vara, att åt Eders Kongl. Maj:t förbehålles rätt att förordna, i hvilka fall de för svenska undersåtar gällande bestämmelser angående uppbud skola ega tillämpning i fråga om utlänningar.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i öfverensstämmelse med den af honom yttrade mening upprättadt förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap, af den lydelse bilagan litt. C vid detta protokoll utvisar, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhemtas.

Hvad föredragande departementschefen anfört och hemställt behagade, på tillstyrkan jemväl af statsrådets öfrige ledamöter, Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

Bilaga litt. C.

Förslag

till

Lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Med ändring i 15 kap. 19 § kyrkolagen, så ock med upphäfvande af nådiga brefven den 26 oktober 1791 och den 12 december 1798 angående styrkande af hinderlöshet till äktenskap förordnas som följer:

Svensk man eller qvinna, som vill ingå äktenskap, men icke kan på det i 15 kap. 19 § kyrkolagen föreskrifna sätt styrka sin hinderlöshet, ege genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarna, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn och om de orter, der han eller hon vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlings prest och inom hvilken tid äktenskaps-hinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra, der sökanden icke vistats utom Sverige, Norge, Danmark och Finland, minst tre månader och i annat fall minst sex månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Har icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos presten anmälts eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

I hvilka fall hvad nu om svensk undersåte är stadgad skall ega tillämpning i fråga om utländsk man eller qvinna, derom förordnar Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
högsta domstol tisdagen den 14 december 1897.*

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: HERSLOW,
CARLSON,
CLAËSON,
WIJKANDER,
BILLING,
BOHMAN.

T. f. byråchefen för lagärenden, revisionssekreteraren Hammar-
skjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 5 nästlidne november, hvar-
medelst, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmälde, högsta dom-
stolens utlåtande inhemtats öfver upprättadt förslag till lag, innefattande
vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap; varande
förslaget under bilaga litt. D. fogadt vid detta protokoll.

Högsta domstolens ledamöter ansågo den i förslaget omförmällda
kungörelse böra innehålla uppgift jemväl om sökandens ålder och födelse-
ort samt hemstälde tillika, att till lagen måtte fogas ett öfvergångs-
stadgande af innehåll att, der innan lagen träder i kraft sökandes afsigt
att ingå äktenskap blifvit kungjord i den ordning hittills gällande för-
fattningar bestämma, lysning må, under de i samma författningar i öfrigt
stadgade vilkor, för sökanden utfärdas.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
lördagen den 22 januari 1898*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greve WACHTMEISTER,
Justitieråden: NORBERG,
 CARLSON.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 5 november 1897 inhemtade utlåtande öfver det vid nämnda protokoll fogade förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Efter föredragning af utlåtandet hemställde departementschefen,

att lagförslaget, med de af högsta domstolen förordade tillägg, måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall; och skulle i följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af den lydelse bilagan litt. D vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Erik Ölander.